

DAGMAR PECKOVÁ

TANEC MEZI VEJCI

KAZDA

**DAGMAR
PECKOVÁ**

TANEC MEZI VEJCI

KAZDA

TIRÁŽ

Pokud tato publikace obsahuje odkazy na webové stránky třetích stran, nepřebíráme za jejich obsah žádnou odpovědnost, protože je nepřijímáme za své, ale pouze odkazujeme na jejich stav v době prvního zveřejnění.

Elektronické vydání:

Vydalo Nakladatelství KAZDA, s.r.o.

Všechna práva vyhrazena.

Datum poslední aktualizace: říjen 2025

ISBN: 978-80-7670-273-8

Vytvoření elektronické verze: Sandstudios, 2025

Papírové vydání:

Dagmar Pecková

Tanec mezi vejci

Vydalo Nakladatelství KAZDA, s.r.o., v roce 2025

Nové sady 2, 602 00 Brno

www.knihykazda.cz

info@knihykazda.cz

tel.: +420 725 565 486

1. vydání

Návrh obálky: Pavel Ševčík

Fotografie na obálce: Pavel Petruška

Jazyková redakce a korektura: Sylva Martinásková

Grafická úprava a sazba: ARTEDIT spol. s r.o.

Tisk a vazba: TNM print s.r.o., Nové Město

ISBN: 978-80-7670-258-5

Kniha je ve výhradní distribuci Euromedia Group a.s.

Knihy lze zakoupit v knihkupectvích nebo výhodně přímo u nakladatele na www.knihykazda.cz.

OBRAZ

Sedím u klavíru ve svém pražském domě. Potřebuji před koncertem, ostatně jako celá dlouhá léta, trochu rozhýbat hlas. Zvednu oči od klaviatury a pohled se zastaví na obraze zavěšeném na protější stěně. Inspiruje mě od dětství. Je to vlastně jediná věc, kterou jsem si odnesla po smrti mé matky z rodného domku v Medlešicích. Maloval ho Karel Jan Sigmund, známý malíř Železných hor. Můj otec jednou obraz za pár stovek přinesl domů a pověsil v obývacím pokoji. Výjev tlumených barev a skrytých tajemství doby, kdy byl vytvořen. Stará stodola na pokraji lesa s polorozpadlým dřevěným plotem a na blátivé cestě, pokryté tajícím sněhem, dvě postavy v prostém oděvu. Malé děvčátko s výrazně červeným šátkem na hlavě a žena s tmavým plédem přes ramena odcházejí do lesa. Kam asi jdou, ptala jsem se sama sebe vždycky, když jsem ten výjev jako dítě pozorovala, a přála si být tou holčičkou z obrazu. Co je v tom lese čeká? Co když už se nevrátí? Proč je obloha nad stromy tak temná? Je večer, nebo před bouřkou? Vsadila bych se, že malíře inspirovalo rodiště mého otce. A vlastně by to mohlo být i docela možné, protože umělec žil v nedalekém Heřmanově Městci. Za humny hošťalovického domku byla tenkrát přesně taková pěšina, po které jsme jako děti utíkali do lesa schovat se babičce, když od nás něco potřebovala. I ta stará stodola stála u cesty. Obraz plný vzpomínek. Radostných i smutných. Z dětství i z dospělosti. Pochmurné a polorozpadlé symboly minulosti, ale i naděje. Díky tomuto čtverečnímu metru plátna ve zlatém rámu jsem získala potřebu obklopovat se krásnými obrazy a sovkulturami, které mě na první pohled osloví a vyvolají ve mně pocity malého zvědavého děvčete, které rádo vstupuje do fantazijního světa okamžiku a nechá se inspirovat. Třeba k napsání další knihy letmých vzpomínek. Tak snad se bude líbit, jako ta předešlá.

UŽ NAVŽDY "NIC NEŽ PRAVDU!"

„Danuno, pojd' okamžitě domů!“ volá na mě přes sousedovic branku moje sestra. „Máma se ti koukla do žákovský a zjistila, že jsi zfalšovala její podpis pod poznámkou za špatné chování.“ Rozloučím se s kamarádkou a šourám se domů. Už ve dveřích cítím tu šíleně napjatou atmosféru. Máma stojí nad žákovskou s pozvednutým obočím a sevřenými rty. Evidentně bojuje s přívalem slz ať už vzteku, nebo lítosti. Zřejmě jí není úplně jasné, jak je možné, že dítě, které se právě naučilo psát, vyvede podpis rodiče tak věrohodně. Chudák máma je od rána do večera v jednom kole, a k tomu neustálé tlaky z otcovy strany, který jí vyčítá při každé příležitosti, že z nás „nic nebude“, matku samozřejmě nutí, aby na nás byla co nejpřísnější. Takže pohlavek přistane v zátylku i s výčitkou, jak jsem to mohla udělat. Při pohledu na mámu mi dochází, že by možná bylo lepší tu poznámku ukázat už včera a složitě nekoumat, jak celý problém obejít. Sestra mě totiž naučila kopírovat z knížek obrázky princezen, a tak to zkusím i s tím podpisem. V noci se tiše vystrachám z postele a opatrně najdu v kuchyňských šuplících průsvitný papír. Ostrou tužkou na něj obkreslím mámin podpis, papír otočím a čmáráním obtisknu na jiný papír vložený pod ním. Pak to celé zopakuji, protože teď je to zrcadlově obrácené, a výsledek vpravím pod poznámku. Obtáhnou perem. Hotovo. Žakovskou schovám zpět do aktovky, vyhodím usvědčující materiály do odpadkového koše a druhý den jdu do školy, jako by se nechumelilo. Myslím, že učitelka snad tenkrát ten podpis ani nekontrolovala, jinak by to zcela jistě v tichosti také neprošlo a mohl z toho být ještě větší mazec než doma. Nicméně se mi tato příhoda vryla do paměti a věřte mi nebo ne, podvádět už jsem si nikdy netroufla. A celý život už jen při pomýšlení na podfuk vidím nad žákovskou svoji mámu, která samu sebe viní ze selhání.

JAK JSME SI NEZABUDOVALI

Pionýrské tábory sloužily hlavně k tomu, aby pracující člověk, v tomto případě rodič, měl o velkých prázdninách kam odložit své dítě školou povinné. Protože co s ním doma, když třeba chybí prarodič, který by se postaral, když otec s matkou musí v zaměstnání budovat ten slavný socialismus. My jsme sice doma babičku i dědu měli, ale stejně jsme na tábory se sestrou jezdily. Tedy občas. Třeba už jen kvůli zkoumání lesa v noci s baterkou, sezení večer co večer u táboráků, opékání buřtů, spaní ve spacáku ve stanu nebo pro to ranní stání u stožáru s vlajkou a salutování v pionýrském šátku. Příšerný. Prý zlepšování kádrového profilu. Poprvé jsem na tábor jela hned po 1. třídě. Byla jsem logicky mezi nejmenšími a o šest let starší sestra, důležitá jak sáňky v létě, se už pohybovala mezi mazáky a nevšímalá si mě. Tábor byl kdesi uprostřed lesů. Nelíbilo se mi tam, protože někdo neustále rušil moje snění a otravoval s plněním pionýrských závazků. Nakonec jsem dostala vysoké horečky a otec mě odvezl domů. Už od dětství jsem nebyla kolektivní typ. Nicméně v pubertě jsem změnila názor a prázdninový pobyt v táboře jsem chápala jako útěk od domácích povinností, kontrolovaných všudypřítomnou matkou i babičkou, a jezdila tam naprosto dobrovolně. Výkupní závod Chrudim, kdysi pracoviště mé matky, měl podnikový areál přímo u Sečské přehrady. Pár dřevěných chatek rozestavěných do kruhu a větší cihlovou budovu se společenskou místností a pokoji pro vedoucí, kteří přes den měli přehled o tom, jak si účastníci čtrnáctidenního tábora plní svoje povinnosti, ale v noci zřejmě upínali pozornost... bůhví na co. To by se pak divili, jaké výzkumné mise ve jménu pionýrského šátku probíhaly mezi chlapeckou a dívčí částí osazenstva. Naštěstí nikdy nedošlo k „nejhoršímu“, a tím pádem při tom budování lepších zítřků z toho žádná z nás neotěhotněla.

DOBA TEMNA S RUSKEM V ZÁDECH

Přes týden jsem o prázdninách spávala u babičky. Rodiče chodili brzy do práce, tak aby mě nebudili. Je ráno 21. 8. 1968. Venku už je sice světlo, ale já ještě zachumlaná do deky podřimuji. V tom se ozvou rány na okno. „Paní Ždímalová! Paní Ždímalová! Jste tam? Otevřete. Stala se strašná věc. V noci přijeli Rusové. Bude válka.“ Babička v rychlosti otevírá sousedce Šmahelové dveře. Ta se vřítí do chodby a rozčilená, sotva dechu popadá, se nahlas rozpláče. Sedím na postýlce a vidím ty dvě stařenky, jak se vzájemně drží za lokty a dodávají si sílu. Já se z toho šoku rozpláču taky. Nevím, co je válka, ale asi něco hodně strašného. Tu si babička uvědomí, jak jsem vylekaná. Posadí paní Šmahelovou za stůl a snaží se mě uklidnit. Jde vařit snídani a sousedce čaj. Zapne rádio. Tam hlásí vzrušeně mužský hlas vstup vojsk Varšavské smlouvy do Prahy. Vůbec to nedokážu pochopit. Vždyť včera, než jsem usnula, bylo přeci vše v pořádku. Za chvíli přijedou domů rodiče. V práci dali všem volno. Otec odjíždí do Chrudimi vyzvednout sestru u příbuzných. Musíme teď být všichni pohromadě. Ptám se pořád dokola, jestli bude válka a co to znamená. Matka se mě snaží uklidnit, ale cítím, že sama tomu, co říká, moc nevěří. Po obědě je celá vesnice na ulici. Nikdo neví, co bude. Lidi poslouchají místní rozhlas a roklují o instrukcích vydaných národním výborem. Čekáme na tanky. Ale nic nepříjede. Už jsou dávno v Praze. Po prázdninách ve škole učitelé úplně nevědí, jak a co učit, jak reagovat a vysvětlovat. Celých dvacet let svého života prožiji v době kulturního temna, lži, falše, cenzury, lidské špíny a hnusu totality. Nadvlády systému, který protekčně vynášel do nebes své nohsledy a udavače. Byla to strašná doba, ve které moje generace vyrůstala. Skutečně jsme na tohle všechno už zapomněli? Já osobně raději svobodu než žít pod ochranou lepších zítřků komunistického „dobrodiní“.

NASAZOVAT LAŤKU LATÍ

Můj otec měl při ruce vždy pádný argument k prosazování svých názorů a výchovných metod. Byla to tak metr dlouhá dřevěná lať, kterou rozdával rány na všechny světové strany. A nešetřil žádného rodinného příslušníka. Tento zlovyk si přinesl jako dědictví po svém otci, který se ke své ženě a pěti dětem choval úplně stejně. Táta byl těžce nemocný člověk a to mělo zřejmě velký vliv na jeho psychiku. Kvůli jeho prchlivé povaze přicházely tresty okamžitě. Bez varování. Na rozdíl od mé matky, pro kterou byl tělesný postih až na posledním místě a výchovu se snažila řešit názorným příkladem nebo domluvou. A když se nás děti zastala, riskovala, že otec neušetří ani ji. To, že nám z prádelníku občas vyhrábnul svršky, které jsme musely znovu a znovu přerovnávat tak dlouho, až vznikly „komínky“ na milimetr přesně stejné, jinak hrozil výprask, se ještě dalo snést. A propos, vše tak rovnám dodnes. Horší to bylo u klavíru, když si usmyslel, že se mnou bude cvičit, ačkoli sám neuměl zahrát ani tón, o znalosti not nemluvě. Řídil se jenom sluchem. Sedl si vedle mě a běda, když jeho uchu něco neštymovalo. To vzal hnedle svůj výchovný nástroj, onu obávanou lať, a už mě s ní sekal přes prstíky na klaviatuře. Bolelo to hrozně. A samozřejmě jsem se snažila utéct, ale nebylo mi to nic platné. K nástroji mě dotáhl za ucho a za příšerného řevu zpět a pokračovalo se. V dospělosti jsem se dostala k životopisu Ludwiga van Beethovena. Jeho otec, sice skvělý hudebník a pěvec, ale jinak notorický alkoholik, malého génia mydlil hlava nehlava, dokud skladbu nezahrál dobře. Tak to byl můj otec ještě dost měkkosrdcetej, pomyslela jsem si při četbě oné knihy. Beethoven se ze mě sice nestal, ale mohu říci, že zcela regulérní výchovné metody obou našich otců, ať už v té či oné době, byly téměř identické. V časovém rozmezí dvou set let.

DÍKY, ANTONÍNE DVOŘÁKU.

DÍKY, MAMI

Často jsem tázána, kde že se v holce z Medlešic v 60. letech minulého století vzala láska k opeře. A já vždycky odpovím, že to byla hlavně práce mé maminky. Ona sama velmi ráda při každé příležitosti zpívala ať už na svatbách příbuzenstva, nebo na oslavách v práci... To bylo vždycky: Dášo, zazpívej. A máma si stoupla na pódium a sama, bez jakéhokoli doprovodného nástroje, zazpívala třeba ukolébavku ze Smetanovy Hubičky. A ačkoli jsem věděla, že je to krásné a lidé ji za to obdivují, tak nějak jsem se za ni styděla. Dnes opravdu nevím proč. Byla to ona, která mě a moji sestru vodila po koncertech a divadlech a probouzela v nás lásku ke klasické hudbě. Hledala cesty, jak nám zdůvodnit, proč je důležité poctivě cvičit na ten klavír, co stál doma u okna v obýváku. Když jsem poprvé zpívala roli Ježibaby z Rusalky na Šlesvicko-holštýnském festivalu v roce 2004 pod taktovkou Christopha Eschenbacha, vzpomněla jsem si, jak jednou přijelo do nedalekých Pardubic Národní divadlo z Prahy právě s Dvořákovou Rusalkou. Tehdy známá a hvězdná jména jako Šubrtová, Žídek nebo Haken moji matku naprosto ohromila a kvůli nim byla ochotná vzít vkladní knížku, vyzvednout něco úspor a zakoupit pro sebe, mě a moji sestru vstupenky. Kolik mi mohlo být? Tak sedm let? A operu jsem viděla a slyšela poprvé v životě. Ale zřejmě mě přesně tohle klasicky pojaté pohádkové drama s nádhernou Dvořákovou hudbou ovlivnilo na celý život. Byla jsem toho natolik plná, že po příjezdu domů jsem vzala mámě ze šuplíku všechny odstíny modrých a zelených stuh, co používala na balení dárků, a tančila s nimi těsně před půlnocí po schodišti domu a ječela na půl vesnice ausgerechnet árii Prince „Bílá moje lani“. A tak jsem ke všeobecnému zděšení okolí našla svoji životní cestu.

BOTIČKY Z BUCHET

V našem medlešickém domě žily čtyři silné ženy tří generací. Babička, její dcera (moje matka), moje starší sestra a já. Zpupnost, paličatost, průbojnost a vůle poradit si za každé i sebehorší situace se dědila z pokolení na pokolení. A tohle ukočírovat? A mezi sebou? Tvrdý oříšek, na kterém jsme si vylamovaly zuby vzájemně. Kolikrát nezbylo nic jiného, než aby se svrchovaná autorita starších projevila zvýšením hlasu, a když ani křik nepomohl, letěla kolem facka, někdy druhá i třetí. Většinou ale panovala shoda. Třeba při společné práci na sobotním úklidu domku. To jsme si rády zazpívaly při mytí nádobí nebo drátkování parket, většinou lidovky. Dvojhlasně. A celá ulice věděla, kdy se u Pecků smejí. Ale pokud nastal moment, že jedna z nás sester něco zrovna udělala jinak, než měla, utrousila nemístnou poznámku nebo se té druhé vysmívala... to jsme si hnedle s křikem a s velkou chutí vjely do vlasů. Matka pak vlítla do místnosti se snahou srovnat nás a rozplést chuchvalec nohou a rukou zápasící na zemi. Mě pak vypohlavkuje jako první do chodby. Já si tu nespravedlnost ovšem nechci nechat líbit a z kanonády matčiných facek se marně snažím vyprostit útekem po schodech nahoru. Přitom si ani jedna z nás nevšimne, že se na jednom schodě zrovna chladí pekáč buchet, který babička před malou chvilí vytáhla z trouby... Stalo se samozřejmě, co se stát muselo. Plnou parou vpřed do nich šlápnu. A při pokusu zbavit se horkého pekáče přilepeného na bačkorce ho převrátím a milé buchty letí vzduchem a rozpliznou se po podlaze chodby. No... a teď přichází na scénu naše babička. Drama vrcholí. Vezme moji matku za límec, dá jí pár pohlavků, chrlic nespočet nadávek, které končí dalším profackováním a slovy: „Kolikrát ti mám říkat, že takhle se děti nevychoávají.“

ILJO RACKU, NA SLOVÍČKO

Jako malá holka jsem jezdila na prázdniny k tetě a strejdovi do Poběžovic u Přelouče. Už ani nevím, jak jsme byli spřízněni. Zřejmě ze strany otce, protože po rozvodu rodičů jsem je už neviděla. Měli menší hospodářství s krávou, kozou, slepicemi a králíky, pole se zeleninou a ve stodole traktor. Za ní začínala louka a pak les. Ideální léto. Přes den jsem litala s ostatními dětmi po návsi, kolem rybníka, trhala luční kvítí, lezla po trámech stodoly, skákala do sena a vymýšlela další skopičiny. Občas jsem tetě pomáhala pást kozu nebo sypat zrní slepicím. Ale jenom chvilku. Teta ani strejda si mě přes den moc nevšíмали. Od rána do večera trávili čas v chlívků nebo na poli. A vlastně ani večer jsem je moc neviděla. Pár namazaných krajíců chleba a hrnek čerstvého mléka na mě čekal připraven k večeři na stole v kuchyni a do postele jsem se měla ukládat sama. Komu by se ale za světla, notabene o prázdninách, chtělo do postele? Tajně jsem si tedy alespoň na chvíli pouštěla televizi a přes výslovný zákaz jsem se dívala na filmy s hvězdičkou, což u nás doma naprosto nepřicházelo v úvahu, protože naše čínorodá babička to vždy další den napráskala mámě. A tak jsem mohla zhlédnout nejhrůzostrašnější film mého dětství. Jmenoval se Hrabě Drakula a děsuplný Ilja Racek hrál titulní roli. Byla jsem tehdy tak vyděšená, že jsem několik nocí vůbec nespala a neustále se dívala pod postel, jestli odsud něco strašného nevyleze a nevysaje ze mě všechnu krev. A když jsem samou únavou konečně usnula, křičela jsem prý ze sna a budila jsem se úplně propocená. V pubertě se mi ale pohled na charismatického hraběte Drakulu alias Ilju Racka změnil. Jeho upír byl najednou okouzující a jeho sugestivní pohled mi opět nedával spát. A strašně moc jsem si najednou přála, aby už konečně zpod té postele vylezl a názorně mi vysvětlil obsah knížky *Děvčátka, na slovíčko*.